



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Κύρωση της Συμφωνίας για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού, της συναφούς προς τη Συμφωνία Τελικής Πράξης και των τροποποιήσεων που υιοθετήθηκαν από τη Σύνοδο των συμβαλλομένων στη Συμφωνία μερών με το Ψήφισμα Α/4.1 της 12ης Νοεμβρίου 2010»

Α. Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο αποτελείται από τέσσερα (4) άρθρα.

Με το Άρθρο πρώτο κυρώνεται και αποκτά την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η, αποτελούμενη από δεκαεπτά (17) άρθρα, συμπεριλαμβανομένων των δύο Παραρτημάτων της και του Ψηφίσματος Α/4.1 για την υιοθέτηση της «Συμφωνία[ς] για τη διατήρηση των κητωδών του Εύξεινου Πόντου, της Μεσογείου και της παρακείμενης περιοχής του Ατλαντικού και [της] συναφ[ούς] στη Συμφωνία Τελική[ς] Πράξη[ς], που υπογράφηκαν στο Μονακό στις 24 Νοεμβρίου 1996, καθώς και [των] τροποποιήσ[εων] που υιοθετήθηκαν από τη Σύνοδο των συμβαλλομένων στη Συμφωνία μερών στις 12 Νοεμβρίου 2010 στο Μονακό με το Ψήφισμα Α/4.1».

Σύμφωνα με την υπό κύρωση συμφωνία, μετά τις σχετικές με το πεδίο εφαρμογής, τους ορισμούς και την ερμηνεία των σχετικών ρυθμίσεων διατάξεων, ορίζεται ότι τα Συμβαλλόμενα Μέρη σκοπεύουν στην επίτευξη και τη διατήρηση ευνοϊκού καθεστώτος διατήρησης για τα κητώδη. Για τον σκοπό αυτό, απαγορεύουν και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την εξάλειψη οποιασδήποτε σκόπιμης σύλληψης κητωδών, και συνεργάζονται για τη δημιουργία και τη διατήρηση δικτύου ειδικά προστατευόμενων περιοχών όσον α-

φορά τη διατήρηση των κητωδών. Ορίζεται, μεταξύ άλλων, η Σύνοδος των Συμβαλλομένων Μερών ως Όργανο λήψης των αποφάσεων της Συμφωνίας, ρυθμίζονται θέματα της Γραμματείας της Συμφωνίας, των Συντονιστικών Μονάδων, του Προεδρείου και της Επιστημονικής Επιτροπής, και θέματα επικοινωνίας και υποβολής των εκθέσεων που αφορούν στην εφαρμογή της Συμφωνίας. Ρυθμίζονται, επίσης, οικονομικά θέματα, οι όροι τροποποίησης της Συμφωνίας, οι τρόποι επίλυσης των διαφορών, και ορίζεται η Κυβέρνηση του Πριγκ[η]πάτου του Μονακό ως θεματοφύλακός της.

Όπως αναφέρεται και στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης που συνοδεύει το νομοσχέδιο, η υπό κύρωση Συμφωνία αποσκοπεί στη μείωση των απειλών για τα κητώδη, την αποτροπή της υποβάθμισης και διατάραξης των οικοτόπων / ενδιαιτημάτων τους, και τον εμπλουτισμό των γνώσεων για αυτά, στο πλαίσιο της διατήρησης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, και αφορά άμεσα στις υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Γενική Διεύθυνση Αλιείας), το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, επιστημονικές όργανα και φορείς, όπως το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών, Μη Κυβερνητικές Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, όπως τις «WWF Ελλάς», «GREENPEACE», καθώς και επαγγελματικές ομάδες αλιέων και τουρισμού.

Οι βραχυπρόθεσμοι στόχοι της Συμφωνίας είναι η αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της μείωσης των κητωδών, καθώς και της υποβάθμισης των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων στη Ζώνη Εξάπλωσής τους, ενώ οι μακροπρόθεσμοι είναι η ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας μεταξύ των Μερών της Συμφωνίας για την προστασία και διατήρηση των κητωδών ως μέρους της παγκόσμιας βιοποικιλότητας προς όφελος των σύγχρονων και των μελλοντικών γενεών.

Με το Άρθρο δεύτερο ορίζεται ότι αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή της Συμφωνίας και την εκπόνηση σχεδίων δράσης και προγραμμάτων για την προστασία και διατήρηση των κητωδών, σύμφωνα με το άρθρο II και το Παράρτημα 2 της κυρούμενης Συμφωνίας, είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Με το Άρθρο τρίτο, το οποίο περιέχει εξουσιοδοτικές διατάξεις, ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή της Συμφωνίας, ότι με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών εγκρίνονται πρόσθετα Παραρτήματα και τροποποιήσεις στα Παραρτήματα που υιοθετούνται σύμφωνα με το άρθρο X της Συμφωνίας, και ότι, με κοινή απόφα-

ση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, θεσπίζονται μέτρα εφαρμογής του άρθρου ΙΙ και του Παραρτήματος 2 της κυρούμενης Συμφωνίας.

Τέλος, με το Άρθρο τέταρτο ορίζεται ότι η ισχύς του νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ενώ των τροποποιήσεων της Συμφωνίας, από την πλήρωση των προϋποθέσεων των παρ. 3 και 4 του άρθρου Χ της Συμφωνίας.

Β. Ως προς την κύρωση των διεθνών συμβάσεων, το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος ορίζει ότι οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους (κύρωσή τους) με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους εκάστης, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν κάθε αντίθετης διάταξης νόμου, ενώ το άρθρο 36 παρ. 2 απαιτεί ως όρο, για την ισχύ ορισμένων κατηγοριών διεθνών συνθηκών, την κύρωσή τους με τυπικό νόμο. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι το Σύνταγμα κατοχυρώνει τη διττή λειτουργία του κυρωτικού νόμου, όπως αυτή είχε διαμορφωθεί υπό το κράτος των προηγούμενων Συνταγμάτων από τη θεωρία, τη νομοθετική πρακτική και τη νομολογία, η οποία συνίσταται στο ότι με την ψήφιση του κυρωτικού νόμου, αφενός, γίνεται αποδοχή του περιεχομένου της συνθήκης και παρέχεται συγκατάθεση προς επικύρωσή της στο αρμόδιο όργανο της εκτελεστικής εξουσίας και, αφετέρου, εντάσσεται η συνθήκη στο εσωτερικό δίκαιο και επιτάσσεται η εκτέλεσή της από τα όργανα του κράτους (βλ., ενδεικτικά, Εμμ. Ρούκουνα, Σύνταγμα και Διεθνές Δίκαιο, σε Η επίδρασις του Συντάγματος του 1975 επί του ιδιωτικού και επί του δημοσίου δικαίου, 1976, σελ. 91, Αγγ. Γιοκαρη, Η πρακτική των δικαιοδοτικών οργάνων στην εφαρμογή του διεθνούς δικαίου, 2001, σελ. 83, Κ. Οικονομίδη, σε Ιωάννου – Οικονομίδη – Ροζάκη – Φατούρου, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο – Θεωρία των πηγών, παρ. 44. Βλ., όμως, και Κ. Ιωάννου σε Ιωάννου – Οικονομίδη – Ροζάκη – Φατούρου, Δημόσιο Διεθνές Δίκαιο – Σχέσεις Διεθνούς και Εσωτερικού Δικαίου, 1990, σελ. 163 επ. και 168 επ., κατά τον οποίο ο κυρωτικός νόμος δεν αποτελεί ταυτόχρονα και εξουσιοδότηση ή συγκατάθεση για την επικύρωση).

Οι συμβατικοί κανόνες του διεθνούς δικαίου δηλώνονται στο Σύνταγμα με σειρά όρων [«διεθνείς συμβάσεις» (άρθρο 28 παρ. 1), «συνθήκη ή συμφωνία» (άρθρο 28 παρ. 2), «διεθνείς συνθήκες» (άρθρο 36 παρ. 4)]. Η ορολογική αυτή πολυμορφία οφείλεται σε έλλειψη συντακτικού συντονισμού, και όχι σε οποιαδήποτε νομοτεχνική ανάγκη (βλ. Κ. Ιωάννου, όπ. π., σελ. 163). Η διαδικασία της κύρωσης των διεθνών συνθηκών ή συμβάσεων ρυθμίζεται από το άρθρο 112 του Κανονισμού της Βουλής (ΚτΒ). Η ψήφιση των σχετικών κυρωτικών νομοσχεδίων (ή προτάσεων νόμων) γίνεται με τη διαδικασία του

άρθρου 108 του ΚτΒ, χωρίς συζήτηση ή μετά από περιορισμένη συζήτηση, με εξαίρεση τα νομοσχέδια που αφορούν στην κύρωση συμβάσεων σύμφωνα με τα άρθρα 27 και 28 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος. Οι κυρωτικοί νόμοι περιέχουν δύο κατηγοριών διατάξεις: α) τις κυρωτικές, οι οποίες περιλαμβάνουν την κυρωτική ρήτρα και το κείμενο της συνθήκης, καθώς και διατάξεις των οποίων το περιεχόμενο αντιστοιχεί στο περιεχόμενο δηλώσεων που η συνθήκη επιτρέπει ή επιβάλλει να συνοδεύουν την υπογραφή, την επικύρωση ή την έγκρισή της, ή τυχόν επιτρεπόμενων επιφυλάξεων, και β) τις κοινές νομοθετικές, με τις οποίες ρυθμίζονται ζητήματα εφαρμογής των διατάξεων της σύμβασης στην εσωτερική έννομη τάξη ή προσαρμογής της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις αυτές. Κοινές νομοθετικές θεωρούνται και εκείνες που ρυθμίζουν την έναρξη της ουσιαστικής ισχύος του κυρωτικού νόμου.

Αθήνα, 10.01.2023

Ο εισηγητής
Χαράλαμπος Κύρκος
Επιστημονικός Συνεργάτης
Προϊστάμενος Τμήματος Κοινοβουλευτικής Ιστορίας

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών